

SPRAWOZDANIE

**z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie
oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2019
za okres styczeń - grudzień 2017 r.**

Spis treści:

Rozdział 1- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego;

Rozdział 2 - Działalność Grup Roboczych;

Rozdział 3 - Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Bielawa;

Rozdział 4 - Lokalna analiza dotycząca czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Gminy Bielawa;

Rozdział 5 - Zasoby instytucjonalne - instytucje i organizacje realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bielawa;

Rozdział 6 - Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń – grudzień 2017 r.

Rozdział 7 - Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w okresie styczeń – grudzień 2017 r.

Rozdział 1

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem nr 305/11 Burmistrza Bielawa z dnia 07.12.2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, zmienionego Zarządzeniem nr 76/13 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 20 marca 2013 r oraz Zarządzeniem nr 117/15 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 13.05.2015 r.

Burmistrz Miasta Bielawa z dniem 13 maja 2015 r. Zarządzeniem Nr 117/15 powołał do pracy Zespół Interdyscyplinarny w nowym składzie 12 osób.

W 2017 r. skład Zespołu Interdyscyplinarnego nie ulegał zmianom. Ostatnie zmiany w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiły w styczniu 2018 r. W dniu 3 stycznia 2018 r do składu ZI zostały powołane Pani Elżbieta Pasek oraz Pani Alina Basińska. W związku z tym obecnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie wchodzi 14 osób.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji tj.:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie – Pan Wojciech Kubasik, Pan Robert Bąk i Pani Bożena Uznańska;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie – Pani Beata Jagieła – Pastuszka;
- Komisariatu Policji w Bielawie – Pan Mariusz Ociepa;
- Prokuratury Rejonowej w Dzierżonowie – Pan Emil Wojtyra;

- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie – Pani Anna Filipowicz;
- Zespołu Kuratorskiej Służby do Wykonywania Orzeczeń Karnych Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie – Pani Alina Basińska;
- Powiatowego Centrum Poradnictwa Psychologiczno – Pedagogicznego i Doradztwa Edukacyjnego w Dzierżonowie – Pani Elżbieta Pasek;
- Miejskiego Zarządu Placówek Oświaty w Bielawie – Pani Ewa Kowalik;
- Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Bielawie – Pani Anna Palacz;
- NZOZ „Przychodnia Rodzinna w Bielawie – Pan Sławomir Urbanowicz;
- organizacji pozarządowych prowadzących działalność statutową w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie- Pani Dorota Pilecka i Pani Marta Cieślik;

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie i koordynatorem jego prac jest Pan Wojciech Kubasik – starszy specjalista w zakresie pracy socjalnej z osobą i z rodziną z problemem przemocy.

Obsługą techniczną i organizacyjną prac Zespołu Interdyscyplinarnego oraz poszczególnych grup roboczych zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie, ul. 3 Maja 20, 58-260 Bielawa.

Wyodrębnione pomieszczenie pozwala na zachowanie poufności w rozmowach z osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz z osobami stosującymi przemoc.

W 2017 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tematem spotkań było ustalenie priorytetów działania oraz podział zadań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, pomiędzy poszczególnych członków, a także sprawy bieżące związane z problematyką działań grup roboczych.

Z uwagi na liczbę członków Zespołu, spotkania odbywają się w sali Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie. Ponadto członkowie Zespołu zostali przeszkoleni w zakresie procedur Niebieskich Kart, które to szkolenie przeprowadził Przewodniczący Zespołu.

Wszelkie instytucje współpracujące na terenie miasta Bielawa w sprawach indywidualnych mieszkańców, a dotyczących przemocy domowej, mogą kontaktować się bezpośrednio z Przewodniczącym Zespołu lub jego Zastępcą w celu zwołania Zespołu Interdyscyplinarnego dla rozwiązania danego problemu w konkretnej rodzinie.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Bielawa jest realizacja i koordynowanie celów założonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2019.

Głównym celem tego programu jest „Rozwój zintegrowanego systemu pomocy rodzinie z problemem przemocy domowej”.

Obecnie realizowany program jest kontynuacją działań realizowanych przez instytucje wchodzące w skład gminnego systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy realizowanego w latach 2011 – 2015. Celem głównym poprzedniego programu było: „Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie”.

Rozdział 2

Działalność Stałej Grupy Roboczej

Indywidualnymi przypadkami występowania przemocy zajmuje się stała grupa robocza składająca się z przedstawicieli pomocy społecznej, policji oraz przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie. Posiedzenia stałej

grupy roboczej odbywają się w każdą środę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie. Do składu Grupy mogą być powołane także inne osoby, zgodnie z treścią art. 9a ust. 11 ust. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań grupy roboczej należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnym przypadku występowania przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych występowaniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin oraz efektów tych działań;

Podjęte działania wobec rodziny doświadczającej przemocy można podzielić na interwencyjne oraz pointerwencyjne.

W ramach działań interwencyjnych podejmowane są kroki w celu zabezpieczenia potrzeb ofiar przemocy w rodzinie, zwłaszcza w kontekście bezpieczeństwa lub udzielenia pomocy medycznej. Ponadto osoby doświadczające przemocy mają prawo skorzystać bezpłatnie z porad psychologa lub prawnika oraz pomocy społecznej udzielanej w ramach pracy socjalnej przez pracownika socjalnego.

Działania pointerwencyjne polegają na uruchomieniu terapii psychologicznej, wsparcia materialnego oraz monitoringu zachowań rodziny w środowisku, pomoc uczniom w szkole w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W stosunku do sprawców przemocy w rodzinie działania polegają na zawiadomianiu odpowiednich organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz proponowaniu udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.

Rozdział 3

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Bielawa

W 2017 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **85 przypadków** przemocy w rodzinie, gdzie zostały uruchomione procedury Niebieskich Kart. Łącznie w rodzinach objętych procedurą zostało sporządzonych 95 Niebieskich Kart.

Oznacza to, że w rodzinach objętych procedurą zostało dodatkowo wypełnionych 10 Niebieskich Kart. W 2017 r. prowadzonych było 28 procedur „NK” które zostały wszczęte w 2016 r. lub wcześniej.

Procedurą Niebieskie Karty objętych było **361 osób**.

- w tym:

- kobiet – **120**
- mężczyzn – **120**
- dzieci – **121**

Grupy robocze spotkały się **411 razy**.

1. Liczba założonych **Niebieskich Kart A w 2017 r** rozpoczynających procedurę – **91**
w tym założonych przez:

- pomoc społeczną – **12**.
- policję - **69**.
- gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych – **1**.
- oświatę – **9**.
- ochronę zdrowia – **0**.

2. Liczba **Niebieskich Kart A** zakładanych w trakcie prowadzenia procedury (nie wszczynały procedury) – **10**.

3. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą - **38**.

4. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą – **33**.

5. Liczba zakończonych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą procedur "Niebieskie Karty", na skutek ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania indywidualnego planu pomocy – **83**.

6. Liczba zakończonych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą procedur "Niebieskie Karty", na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań - **12**.
7. Liczba wniosków skierowanych do GKRPA – **29**. (wniosek o podjęcie działań wobec osoby nadużywającej alkoholu).
8. Liczba wniosków skierowanych do sądu opiekuńczego – **23**. (wniosek o wgląd w sytuację małoletnich w środowisku rodzinnym zagrożonym przemocą domową, bądź wobec których stosuje się przemoc domową).
9. Liczba wniosków skierowanych o opuszczenie lokalu (art.11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy – **3**.
10. Liczba zawiadomień o zawiadomień o popełnieniu przestępstwa kierowanych do organów ścigania– **23**.

Zestawienie jednostek wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” wraz z liczbą założonych „Niebieskich Kart” zawiera tabela nr 1.

Tabela nr 1

Jednostka składająca „Niebieską Kartę:	Policja	Pomoc Społeczna	Oświata	GKRPA	Ochrona zdrowia	Ogółem
2013	10	6	1	0	0	17
2014	30	5	0	0	1	36

2015	64	22	2	0	0	88
2016	38	20	1	1	1	61
2017	69	13	9	1	0	91

W porównaniu do 2016 r liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” wzrosła o 49 %.

Przyczyn takiej sytuacji jest kilka. Niewątpliwie wpływ na to ma:

- łatwy dostęp mieszkańców do systemu pomocy społecznej oraz gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań uprzedzających: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne kierowane do ogółu mieszkańców gminy, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- szkolenia organizowane dla oświaty – znaczący wzrost procedur wszczętych przez przedstawicieli placówek oświatowych ;
- zwiększenie świadomości uprawnionych podmiotów , co do wypełniania formularza „NK” w przypadku podejrzenia przemocy;
- wzrost liczby bezzasadnie wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji wynikające z nieznamości zjawiska przemocy domowej;

Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu.

Tabela nr 2

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu	10	24	58	38	57
Kobiety	2	0	1	1	2
Mężczyźni	8	24	57	37	55
Nieletni	0	0	0	0	0

Źródło dane statystyczne Komisariatu Policji w Bielawie.

Liczba wszczętych postępowań w sprawie znęcania nad rodziną

Tabela nr 3

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawie znęcania się nad rodziną	33	34	34	38	41
Liczba wszczętych postępowań					

przygotowawczych w sprawie znęcania się nad rodziną zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia	13	21	9	15	16
---	----	----	---	----	----

Źródło dane statystyczne Komisariatu Policji w Bielawie.

Rozdział 4

Lokalna analiza dotycząca czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Gminy Bielawa

Czynniki sprzyjające skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

- interdyscyplinarna współpraca w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielającego pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym dostępność do poradnictwa psychologicznego, prawnego, grupy wsparcia;
- wykwalifikowana i stale doskonaląca się kadra instytucji pomocowych, świadcząca pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez współpracę z asystentem rodziny;
- wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez udział w zajęciach podnoszących i wzmacniających umiejętności rodzicielskie;
- upowszechnianie oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy poprzez stronę internetową, media i ulotki;
- funkcjonowanie czterech placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie;

Lokalne czynniki utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

- brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej na terenie gminy i powiatu;
- brak lokalnego telefonu zaufania dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową;
- ukrywanie przez osoby dotknięte przemocą występowania aktów przemocy w rodzinie, niechęć do współpracy;
- brak zaplecza zabezpieczającego egzekucję eksmisji sprawców przemocy w rodzinie;
- poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc w rodzinie, wynikające z niewielkiej liczby wyroków skazujących;
- problemy alkoholowe członków rodziny;
- przewlekłość postępowań w zakresie orzekania o przymusowym leczeniu odwykowym;
- brak wystarczającej liczby mieszkań chronionych i lokali socjalnych adekwatnych do potrzeb;
- trudności w komunikacji z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie w zakresie skutecznej współpracy na rzecz zmiany sytuacji w rodzinie;
- nieumiejętność prawidłowego komunikowania się z osobami doświadczającymi przemocy często prowadząca do wtórnej wiktymizacji tej osoby. Problem ten dotyczy w zasadzie nieprzeszkolonych w tym zakresie funkcjonariuszy Policji;
- natłok obowiązków służbowych i płynące zagrożenie wypaleniem zawodowym pracowników instytucji pomocowych;
- nieprawidłowe orzecznictwo sądowe – niezawieranie w postanowieniach i wyrokach nakazu podjęcia uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych
- brak szerszego poradnictwa i dostępności programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy;

- niewykorzystywanie lub negowanie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących sposobów postępowanie przez funkcjonariuszy Policji w czasie interwencji i konieczności zabezpieczenia małoletnich dzieci;
- bezzasadne wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji wynikające z nieznajomości zjawiska przemocy domowej;

Rozdział 5

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Na terenie Gminy Bielawa działają następujące instytucje i organizacje realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie :

1. Ośrodek Pomocy Społecznej,

58-260 Bielawa, ul. 3 Maja 20

- praca socjalna w rodzinach z problemem przemocy, pomoc finansowa i rzeczowa;
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy przemocy w rodzinie;
- specjalistyczne poradnictwo dla osób doświadczających przemocy;
- obsługa administracyjno - techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Bielawie;
- kierowanie do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, Ośrodków Interwencji Kryzysowej itp.,
- kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- działania informacyjne z zakresu przemocy w rodzinie;

2. Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Bielawie;

58-260 Bielawa, ul. 3 Maja 20

- wsparcie i pomoc ofiarom przemocy;

- porady pierwszego kontaktu;
- spotkania edukacyjno – motywacyjne;
- pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rodzinnych;
- wsparcie prawne, psychologiczne i pedagogiczne;
- arteterapia dla dzieci;

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

58-260 Bielawa, Plac Wolności 1

- pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych takich jak: alkoholizm, narkomania, współzależnienie członków rodziny

4. Komisariat Policji

58-260 Bielawa, ul. Bolesława Chrobrego 14

- interweniowanie w rodzinach z problemem przemocy, w tym wczesne reagowanie poprzez wszczęcie procedury "Niebieskie Karty";
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu odizolowanie sprawcy przemocy od ofiary;
- monitorowanie sytuacji rodziny wobec której prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” za szczególnym uwzględnieniem stanu bezpieczeństwa członków rodziny doświadczających przemocy domowej;

5. Placówki oświatowe z terenu gminy Bielawa

- wczesne rozpoznawanie przemocy w rodzinie wobec dzieci;
- wsparcie pedagogiczno- psychologiczne dla dzieci;
- wczesna interwencja w sytuacji przemocy w rodzinie,
- działalność edukacyjna i profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wsparcie rodziców w formie porad, warsztatów i konsultacji.

6. Placówki służby zdrowia z terenu gminy Bielawa

- pomoc medyczna dla osób doświadczających przemocy, wydawanie zaświadczeń lekarskich w sytuacji przemocy fizycznej;

7. Organizacje pozarządowe

- poradnictwo specjalistyczne, prowadzenie placówek wsparcia dla dzieci z rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie;

8. Parafie z terenu gminy Bielawa

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie (świetlica socjoterapeutyczna);

Rozdział 6.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń – grudzień 2017 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2019 realizowany jest przez instytucje i organizacje, których przedstawiciele tworzą Zespół Interdyscyplinarny oraz inne, które realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wspierania rodziny.

URZĄD MIEJSKI BIELAWIE

1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

- W okresie objętym sprawozdaniem zapewniono catering na potrzeby Zespołu i powoływanych grup roboczych. W tym czasie Zespół w całym składzie spotkał się cztery razy, natomiast na bieżąco (według potrzeb powoływane były grupy robocze).
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie wszczęła 15 postępowań w stosunku do osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu, które są sprawcami przemocy (w rodzinie jest założona NK).
- GKRPA założyła 1 Niebieską Kartę, która została przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego.

2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowe.

W ramach realizacji projektu pn. „Działając wspólnie – dbamy o rodzinę” przygotowano 2000 szt. ulotek, w których zawarto podstawowe informacje na temat tego czym jest przemoc, jak się jej ustrzec, a także z jakich działań można skorzystać w Bielawie, w celu podniesienia świadomości na temat tego zjawiska, jak również w celu uzyskania pomocy. Ulotki były dystrybuowane przez OPS, Policję, GKRPA, grupy robocze.

3. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.

- w ramach realizacji projektu „Działając wspólnie – dbamy o rodzinę” w punkcie konsultacyjnym przez psychologa prowadzone były zajęcia z osobami doświadczającymi przemocy. Łącznie z zajęć skorzystało 16 osób;
- również w ramach w/w projektu w trakcie spotkań matek – osób podejrzewanych o doświadczanie przemocy – prowadzone były zajęcia z ich dziećmi. W zajęciach uczestniczyło 9 dzieci.
- w ramach punktu konsultacyjnego przy OPS prowadzone były dyżury radcy prawnego i psychologa. Prowadzili oni dyżury w okresie marca do czerwca oraz od września do grudnia 2017 roku w lokalu przy ul. Słowiańskiej 51 w Bielawie. Psycholog dyżurował w punkcie 8 godzin miesięcznie, natomiast radca prawny miał dyżury po 6 godzin miesięcznie.

W okresie od czerwca do grudnia psycholog przyjął 75 osób, natomiast radca prawny udzielił 82 porady prawne dla 50 osób;

4. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

- GKRPA założyła 1 Niebieską kartę,
- W ramach realizacji projektu pn. „Działając wspólnie – dbamy o rodzinę” w punkcie konsultacyjnym prowadzone były zajęcia edukacyjne dla sprawców przemocy. Z zajęć skorzystało 19 osób.

5. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- w listopadzie zorganizowano szkolenie dla pracowników policji, pomocy społecznej oraz członków zespołu interdyscyplinarnego. W szkoleniu wzięło udział 66 osób.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BIELAWIE

1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

- Pracownicy socjalni OPS na bieżąco reagowali na wszelkie zgłoszenia przemocy w rodzinie, niezwłocznie podejmowali interwencje, często przy udziale Policji. Monitorowali w ramach grup roboczych rodziny objęte wsparciem.
- W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” zostały podjęte działania pomocowe i wspierające dla wszystkich członków danej rodziny.
- Pracownicy socjalni udostępniali informacje o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
- Pracownicy socjalni i asystenci rodziny udostępniali informacje o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy.
- Pracownicy socjalni kierowali wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Wnioski były analizowane pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy.

- Pracownicy socjalni występowali do policji o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.

2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.

Warsztaty profilaktyczno - edukacyjne z zakresu przemocy z użyciem mediów elektronicznych „Stop Cyberprzemocy”. Psycholog oraz asystent rodziny przeprowadzili czwartą edycję zajęć warsztatowych skierowanych do uczniów szkół podstawowych. Warsztaty odbyły się w Szkole Podstawowej nr 4 Oddziałami Integracyjnymi w Bielawie. Celem warsztatów było zapoznanie uczniów z formami zjawiska cyberprzemocy.

W trakcie zajęć omówiono formy cyberprzemocy, skutki dla ofiar oraz konsekwencje prawne dla sprawców. Ponadto przedstawiono sposoby reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

- Akcja informacyjna w ramach festynu „Bielawa Mój Dom”(22.09.2017 r.)

W ramach festynu po raz pierwszy zorganizowano specjalne stanowisko, gdzie pełnił dyżur przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie. Mieszkańcy miasta mogli tam uzyskać informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej.

- Prowadzone było poradnictwo w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- W okresie sprawozdawczym rozpowszechniono około 2000 ulotek dotyczących przemocy domowej. Do placówek oświatowych dostarczono plakaty dotyczące profilaktyki zjawiska przemocy domowej.

3. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.

- Zorganizowanie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

W 2017 r . w ramach realizacji projektu „Działając wspólnie – dbamy o rodzinę” w punkcie konsultacyjnym przez psychologa prowadzone były zajęcia z osobami

doświadczającymi przemocy. Łącznie z zajęć skorzystało 16 osób; Zajęcia były realizowane w wymiarze 6 godzin miesięcznie.

➤ również w ramach w/w projektu w trakcie spotkań matek – osób podejrzewanych o doświadczanie przemocy – prowadzone były zajęcia z ich dziećmi. W zajęciach uczestniczyło 9 dzieci.

Informacja o możliwości uczestnictwa w zajęciach grupy była przekazywana osobom doświadczającym przemocy w czasie spotkań grup roboczych.

➤ Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w stosunku do grup ryzyka. W 2017 r. z wyżej wskazanej formy wsparcia skorzystało łącznie 43 osoby (w tym: 30 kobiet i 13 mężczyzn).

4. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

➤ specjalistyczne zajęcia dla osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

W 2017 r. tej formy pomocowo-edukacyjnej skorzystało 19 osób. Spotkania w/w grup odbywały się średnio 2 razy w miesiącu zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem i były prowadzone od maja do grudnia 2017 r.

Zajęcia prowadził Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie, specjalista pracy socjalnej z zakresu pracy z osobą i z rodziną z problemem przemocy.

5. Zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

W okresie sprawozdawczym zaistniała konieczność skierowania ofiar przemocy domowej do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Wałbrzychu. Do wskazanej placówki trafiło łącznie 3 osób (1 osoba dorosła oraz dwoje dzieci). W czasie pobytu tych osób w placówce pracownicy socjalni wymieniali informacje z personelem Ośrodka i tworzyli plan dalszej pomocy dla rodzin.

6. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Zajęcia dla kadry pedagogicznej bielawskich placówek oświatowych.

W dniach 28.08.2017 r - 01.09.2017 r Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie Pan Wojciech Kubasik oraz psycholog Pan Narek Macinkiewicz reprezentujący Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżonowie spotkali się z kadrami pedagogicznymi Szkoły Podstawowej nr 4 w Bielawie i Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 7 w Bielawie.

W czasie obu spotkań przeprowadzono szkolenie pn. „Procedura Niebieskie Karty w szkole – problemy i dylematy”.

- Specjaliści zajmujący się problematyką przemocy domowej zapoznali nauczycieli z zasadami przeprowadzania interwencji kryzysowej wobec ucznia dotkniętego przemocą domową i podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Spotkania szkoleniowe z nauczycielami bielawskich placówek oświatowych odbywają się cyklicznie od trzech lat i są elementem realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy.
- W dniu 22.11.2017 r. Gmina Bielawa zorganizowała szkolenie pn. „ Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą domową w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Szkolenie było dedykowane przedstawicielom podmiotów zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”, tj. do policjantów, pracowników socjalnych, pracowników oświaty i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Celem szkolenia było uporządkowanie wiedzy w zakresie procedur postępowania w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dziecka oraz zwiększenie umiejętności w zakresie podejmowania interwencji wobec członków rodziny dotkniętej przemocą .
- wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie superwizji. W 2017 r. z superwizji skorzystało 7 pracowników socjalnych i 2 asystentów rodziny.

KOMISARIAT POLICJI W BIELAWIE

1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy (procedura Niebieskiej Karty);
- monitorowanie sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą poprzez wizyty dzielnicowych w rejonach ich działania;
- systematyczne uczestnictwo w Grupach Roboczych. Wymiana informacji z przedstawicielami instytucji tworzących Grupy robocze;
- wspólne wizyty u rodzin objętych procedurą NK (z pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny);
- kierowanie ofiar i sprawców do specjalistów udzielających pomocy (poradnie uzależnień, OPS); występowanie z wnioskami do prokuratury o wszczęcie postępowania w sprawach dotyczących stosowania przemocy;
- udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy;

ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ DS. RODZINNYCH I NIELETNICH PRZY SĄDZIE REJONOWYM W DZIERŻONIOWIE;

W ramach zadań wymienionych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Bielawie analogicznie jak w roku poprzednim kuratorzy sądowi /zawodowi i społeczni/ w okresie od stycznia do grudnia 2017 r. podejmowali

działania głównie odnośnie osób objętych nadzorem kuratorskim /na podstawie postanowienia Sądu w sprawach:

- nad ograniczoną władzą rodzicielską;
- nad osobami dorosłymi zobowiązanymi do leczenia odwykowego;
- oraz nad nieletnimi;

1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

- monitorowania sytuacji w rodzinach , w których dochodzi do przemocy /8 spraw/;
- kierowania ofiar i sprawców do odpowiednich specjalistów /14 osób/;
- uruchamiania współpracy między różnymi instytucjami /8 spraw/;
- udzielania wsparcia emocjonalnego /8 spraw/;
- udzielania wsparcia prawnego /8 spraw/;

2. Systematyczna edukacji środowiska lokalnego.

- rozpowszechniania ulotek i broszur dotyczących zjawiska przemocy w środowisku zamieszkania podopiecznych objętych nadzorami oraz przy okazji przeprowadzania wywiadów środowiskowych /na etapie diagnostycznym przed wydaniem przez Sąd postanowienia / 35 spraw/;
- promowania efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością w celu nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją /40 porad/;

Tak odnośnie osób dorosłych jak i małoletnich i nieletnich kierowanie do udziału:

- w „Warsztatach podnoszenia umiejętności rodzicielskich” - /8 sprawy - dot. 14 osób/;
- w zajęciach socjoterapeutycznych organizowanych na terenie bielawskich szkół bądź w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej /5 osób/;
- w terapii uzależnienia od alkoholu prowadzonych przez instytucje na terenie Bielawy /Euro-Medica, „Misja Nowa Nadzieja”, „Essere”/8 osób/;

3. Udziału osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresie przeciwdziałania przemocy.

- gromadzeniu informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w sprawie zjawiska przemocy /na bieżąco/;
- pozyskiwanie różnych ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej /liczba przeszkolonych osób – 2/;

SUDECKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OCHRONY ZDROWIA „SZANSA” W BIELAWIE.

1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

- przedstawiciel Stowarzyszenia „Szansa” regularnie uczestniczył w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie;

2. Zwiększenie dostępu ofiar przemocy do pomocy prawnej.

- systematyczny dostęp do pomocy prawnej, poprzez prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. Punkt działał od poniedziałku do piątku, 4 godziny dziennie. Porady udzielane były przez radcę prawnego i polegały na wskazaniu możliwości prawnego rozwiązania zaistniałego problemu, pomocy w sporządzeniu pisma, czy też zapoznania osoby zgłaszającej się do punktu, a doznającej zjawiska przemocy, z jej prawami oraz sposobami egzekwowania własnych praw, w tym prawa do nietykalności cielesnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w roku sprawozdawczym realizowany był również przez gminne placówki oświatowe.

W zakresie realizacji programu podejmowane były następujące działania:

1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów.

wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;

- udzielenie kompleksowej pomocy w przypadkach podejrzenia przemocy w rodzinie;
- prowadzenie z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny z OPS w Bielawie bieżącego monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych przemocą domową. Współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi;
- uczestnictwo pedagogów szkolnych, wychowawców klas w posiedzeniach Grupy Roboczych;
- zwoływanie Zespołów Wychowawczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu dziecka w szkole i w środowisku rodzinnym;
- propagowanie na terenie placówek materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej, przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Bielawie;
- prowadzenie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla rodziców ze zdiagnozowanymi niedostatkami w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Współpraca w powyższym zakresie z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Bielawie;
- uczestnictwo w planowaniu i realizacji działań pomocowych na podstawie diagnozy potrzeb;
- monitorowanie sytuacji rodzinna uczniów wywodzących się z grup ryzyka;

2. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

- rozpowszechnianie w środowisku lokalnym informacji o prowadzonych programach profilaktycznych;
- realizowanie programów profilaktycznych; (np. radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych);
- przekazywanie informacji pracownikom placówek o możliwościach udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą, uwrażliwianie na temat przemocy w codziennej pracy z dziećmi małymi (obserwacja dzieci, ich zachowania , stanu zdrowia);
- udzielanie porad uczniom w rozwiązywaniu trudności w kontaktach rodzinnych, rówieśniczych i środowiskowych;
- przeprowadzanie rozmów indywidualnych z rodzicami i udzielanie porad w zakresie wychowania dziecka i postaw rodzicielskich;
- prowadzenie zajęć pozaszkolnych w ramach socjoterapii dla dzieci z zaburzeniami relacji społecznych;
- prowadzenie zajęć świetlicowych dla dzieci w formie zorganizowania czasu wolnego poprzez gry i zabawy rówieśnicze,
- uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych – (np. „ Postaw na rodzinę ”
- udział wychowawców i uczniów w szkoleniach dotyczących cyberprzemocy;

3. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

- udostępnianie pracownikom materiałów o charakterze informacyjnym dotyczących zjawiska przemocy domowej;
- udział przedstawicieli oświaty w szkoleniu dotyczącym prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” i zadań nałożonych na oświatę przy realizacji procedury;
- udział przedstawicieli oświaty w szkoleniu „Działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

Rozdział 7

Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w okresie styczeń – grudzień 2017 r.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Gminy Bielawa w 2017 r. pozwoliła na pobudzenie do większej aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej. Szczególną uwagę zwrócić należy na widoczną poprawę realizowania zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników bielawskich placówek oświatowych. Ma to swój wyraz w zwiększeniu ilości wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”.

Gmina Bielawa w okresie ostatnich dwóch lat zorganizowała dwa znaczące wydarzenia, które niewątpliwie przyczyniły się do wzmocnienia i poprawy funkcjonowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnień. (konferencja - „Przemoc w rodzinie, a uzależnienia” - 2016 r oraz szkolenie - „Działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” - 2017 r.). Dostępność obu konferencji, ich zakres tematyczny i udział wybitnych fachowców pozwolił

też na znaczące podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Od 2016 r funkcjonuje Punkt Konsultacyjny w ramach którego oprócz szeroko pojętego poradnictwa prowadzona jest grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz zajęcia edukacyjne dla osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej.

W kolejnym roku realizacji programu należy podjąć działania na rzecz służb i przedstawicieli podmiotów, które na terenie gminy realizują działania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Nadal podejmować należy działania poprawiające współpracę jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej oraz uzależnień.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy konieczne jest ciągle podnoszenia kompetencji przedstawicieli zespołu interdyscyplinarnego i osób zaangażowanych w prace grup roboczych, w szczególności osób podejmujących działania w ramach tzw. interwencji kryzysowej wobec małoletnich.

Należy kontynuować działania tworzące i wdrażające system wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc. W tym zakresie planuje się zorganizowanie kolejnej superwizji przeznaczonej dla wyżej wskazanych osób.